

MARTA KOĆWIN-MURZYN
JĘZYK POLSKI W UK

Jak zdać egzamin GCSE z języka polskiego?

SPIS TREŚCI

01

Czym jest egzamin GCSE z języka
polskiego?

02

Podstawa programowa

03

Kręgi tematyczne

04

Struktura egzaminu

05

Egzamin ze słuchania

SPIS TREŚCI

06

Egzamin z mówienia

07

Egzamin z czytania

08

Egzamin z pisania

09

Czego wymagają egzaminatorzy

10

Typowe wymagania i kryteria

SPIS TREŚCI

11

Jak się skutecznie przygotować

język
P O L S K I
W U K
MARTA KOĆWIN-MURZYN

WSTĘP

Egzamin GCSE z języka polskiego to wyjątkowa okazja, aby oficjalnie potwierdzić swoją znajomość języka ojczystego lub języka dziedziczonego po rodzicach. Chociaż dla wielu uczniów język polski jest dobrze znany z codziennego życia, egzamin wymaga nie tylko umiejętności komunikacyjnych, ale także znajomości zasad gramatyki, analizy tekstów literackich oraz pisania na wysokim poziomie.

Ten e-book pomoże Ci zrozumieć, czego dokładnie oczekują egzaminatorzy i jak skutecznie przygotować się do każdego elementu egzaminu. Otrzymasz też przykłady zadań i odpowiedzi, a także praktyczne porady, które pomogą Ci osiągnąć jak najlepszy wynik. Twoja znajomość języka polskiego to ogromny atut. Teraz czas pokazać ją światu!

Marta Kećwin-Murzyn

1. CZYM JEST EGZAMIN GCSE Z JEZYKA POLSKIEGO?

GCSE (General Certificate of Secondary Education) to standardowy egzamin kończący obowiązkową edukację średnią w Wielkiej Brytanii.

Egzamin z języka polskiego jest przeznaczony dla uczniów, którzy mówią po polsku, a także dla tych, którzy uczą się go jako drugiego języka.

Ten e-book pomoże Ci zrozumieć, czego dokładnie oczekują egzaminatorzy i jak skutecznie przygotować się do każdego elementu egzaminu. Otrzymasz też przykłady zadań i odpowiedzi, a także praktyczne porady, które pomogą Ci osiągnąć jak najlepszy wynik. Twoja znajomość języka polskiego to ogromny atut. Teraz czas pokazać ją światu.

2. PODSTAWA PROGRAMOWA

GCSE (General Certificate of Secondary Education) to standardowy egzamin kończący obowiązkową edukację średnią w Wielkiej Brytanii.

Egzamin z języka polskiego jest przeznaczony dla uczniów, którzy mówią po polsku, a także dla tych, którzy uczą się go jako drugiego języka.

Podstawa programowa egzaminu GCSE z języka polskiego (8688) opiera się na trzech głównych kregach tematycznych, które stanowią fundament zarówno nauczania, jak i oceniania umiejętności uczniów. Każdy z tematów przewodnich jest sprawdzany w ramach wszystkich czterech arkuszy egzaminacyjnych. Kregi tematyczne obejmują zagadnienia bliskie codziennemu życiu uczniów oraz szersze kwestie społeczne i globalne, co pozwala na rozwijanie praktycznych umiejętności językowych w różnorodnych kontekstach.,

Każda podstawa programowa (ang. specification) posiada swój unikalny numer. Numer obowiązującej od 2017 roku podstawy programowej z języka polskiego jako obcego na poziomie GCSE to 8688. Dokument ten stanowi oficjalną podstawę do realizacji kursu i egzaminowania uczniów z języka polskiego w brytyjskim systemie edukacji.

Podstawa programowa GCSE 8688 składa się z pięciu głównych części:

- Wprowadzenie
- Podstawa programowa w skrócie
- Treść nauczania
- Sposób oceniania
- Informacje administracyjne

Kurs języka polskiego na poziomie GCSE powinien być prowadzony zgodnie z treściami zawartymi w tej podstawie programowej.

Dokument 8688 jasno określa:

treści nauczania podzielone na trzy kręgi tematyczne,
wymagane umiejętności językowe i kulturowe,
zakres gramatyki i słownictwa,
a także niezbędne strategie komunikacyjne.

3.KREGI TEMATYCZNE GCSE Z JEZYKA POLSKIEGO

Theme 1: Identity and culture

Topic 1: Me, my family and friends

Relationships with family and friends.

Marriage/partnership.

Topic 2: Technology in everyday life

Social media.

Mobile technology.

Topic 3: Free-time activities

Music.

Cinema and TV.

Food and eating out.

Sport.

Topic 4: Customs and festivals in Poland

3.KREGI TEMATYCZNE GCSE Z JEZYKA POLSKIEGO

Theme 2: Local, national, international and global areas of interest

Topic 1: Home, town, neighbourhood and
region

Topic 2: Social issues

Charity/voluntary work.

Healthy/unhealthy living.

Topic 3: Global issues

The environment.

Poverty/homelessness.

Topic 4: Travel and tourism

Theme 3: Current and future study and employment

Topic 1: My studies

Topic 2: Life at school/college

Topic 3: Education post-16

Topic 4: Jobs, career choices and ambitions

4. STRUKTURA EGZAMINU – CO MUSISZ WIEDZIEĆ

Egzamin GCSE z języka polskiego składa się z czterech głównych sekcji:

Słuchanie (Listening)

Rozumienie mówionego języka
Wychwytywanie głównej idei i szczegółów z nagrań

Czytanie (Reading)

Rozumienie tekstów pisanych
Czytanie ze zrozumieniem, analiza tekstu,
wyciąganie wniosków

Pisanie (Writing)

Tworzenie tekstów użytkowych i literackich
Poprawność gramatyczna, bogate słownictwo,
umiejętność argumentowania

Mówienie (Speaking)

Komunikacja ustna
Swobodna rozmowa, poprawność językowa,
spójność wypowiedzi

Na egzaminie obowiązują dwa poziomy
trudności:

Foundation Tier (łatwiejszy) — oceny 1–5

Higher Tier (trudniejszy) — oceny 4–9

Uwaga: Na wyższym poziomie wymagane są
bardziej złożone struktury językowe i
dokładniejsza analiza.

Każda z części oceniana jest oddzielnie, a wyniki
są potem sumowane, dając końcową ocenę.

5. EGZAMIN ZE SŁUCHANIA (PAPER 1: LISTENING)

jeden z egzaminów, który można znaleźć na ogólnokrajowym egzaminie z języka polskiego w Wielkiej Brytanii. To egzamin, który sprawdza twoje umiejętności słuchania i rozumienia języka polskiego poprzez różnorodne nagrania i zadania.

Egzamin składa się z krótszych i dłuższych wypowiedzi: krótsze pojawiają się na początku, dłuższe pojawiają się na końcu.

Krótsze nagrania, których należy się spodziewać, to ogłoszenia, krótkie dialogi, instrukcje itd.

Dłuższe nagrania mogą bazować na fragmentach dostosowanej wypowiedzi o charakterze narracyjnym.

Czas trwania

poziom podstawowy: 35 minut

poziom rozszerzony: 45 godzina

OCENIANIE:

Egzamin pisemny: 35 minut (poziom podstawowy), 45 minut (poziom rozszerzony)

40 punktów (poziom podstawowy), 50 punktów (poziom rozszerzony)

25% oceny końcowej GCSE

(Każdy egzamin zawiera 5 minut na przeczytanie arkusza pytań przed odtworzeniem materiału do słuchania.)

6.EGZAMIN Z MÓWIENIA (PAPER 2: SPEAKING)

Egzamin trwa od 10 do 12 minut i

składa się z trzech aktywności:

role play (rozmowa kierowana)

photo card (opis obrazka) general

conversation (rozmowa ogólna)

Poziom podstawowy:

Czas przygotowania-12 minut

Rozmowa sterowana- 2 minuty

Opis obrazka-2 minuty

Rozmowa ogólna-3-5 minut

Czas trwania egzaminu: 7-9 minut+ czas
przygotowania

Poziom wyższy:

Czas przygotowania-12 minut

Rozmowa sterowana- 2 minuty

Opis obrazka-3 minuty

Rozmowa ogólna-5-7 minut

Czas trwania egzaminu: 10-12 minut+ czas
przygotowania

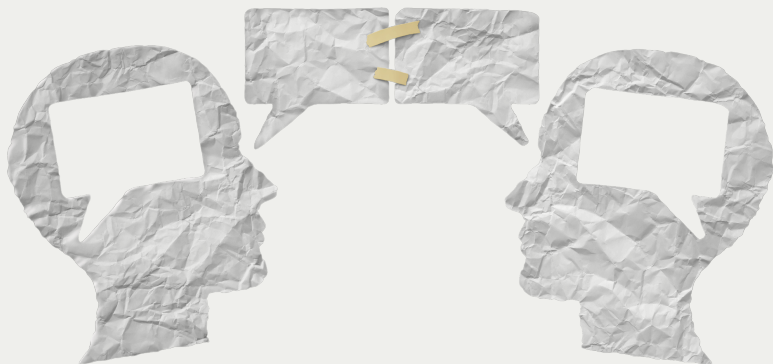

PHOTO CARD

składa się z opisu obrazka oraz TRZECH PYTAŃ
JAWNYCH.

dodatkowo egzaminator zadaje DWA PYTANIA
NIEJAWNE, które uczeń otrzymuje w trakcie trwania
egzaminu i nie może się do nich przygotować

ROLE PLAY

jest to sztucznie wykreowana sytuacja, która prowadzi do
osiągnięcia skutecznej komunikacji

GENERAL CONVERSATION

luźna rozmowa na tematy wchodzące w dwa kręgi
tematyczne jeden krąg tematyczny wybiera uczeń (przed
przystąpieniem do egzaminu)

OCENIANIE

Ocena pozaegzaminacyjna

7–9 minut (poziom podstawowy) + czas na
przygotowanie

10–12 minut (poziom rozszerzony) + czas na
przygotowanie

60 punktów (dla każdego z poziomów
podstawowego i rozszerzonego)

25% oceny końcowej GCSE

Poziom podstawowy i rozszerzony

Format jest taki sam na poziomie podstawowym i rozszerzonym, ale z różnymi pytaniami do karty ze zdjęciem i różnymi materiałami do odgrywania ról.

Różne są również czasy:

Odgrywanie ról – 15 punktów (2 minuty na poziomie podstawowym; 2 minuty na poziomie rozszerzonym)

Karta ze zdjęciem – 15 punktów (2 minuty na poziomie podstawowym; 3 minuty na poziomie rozszerzonym)

Ogólna rozmowa – 30 punktów (3–5 minut na poziomie podstawowym; 5–7 minut na poziomie rozszerzonym)

7. EGZAMIN Z CZYTANIA (PAPER 3: READING)

egzamin sprawdzający umiejętność rozumienia tekstów pisanych w języku polskim. Uczniowie czytają różnorodne materiały – od krótkich ogłoszeń i dialogów po dłuższe artykuły czy opisy – a następnie odpowiadają na pytania sprawdzające zrozumienie treści, głównego sensu, szczegółów oraz intencji autora.

EGZAMIN SKŁADA SIĘ Z TRZECH SEKCJI:

sekcja A sprawdzają zrozumienie polskich tekstów pisanych za pomocą pytań w języku angielskim

sekcji B sprawdzają czytanie ze zrozumieniem tekstów w języku polskim przez polskojęzyczne pytania.

sekcji C - zdający mają za zadanie przetłumaczyć tekst z języka polskiego na język angielski. Treść tekstów do tłumaczenia powinna być spójna z kręgami tematycznymi

Czas trwania

poziom podstawowy: 45 minut

poziom rozszerzony: 1 godzina

OCENIANIE

60 punktów (dla każdego z poziomów podstawowego i rozszerzonego)

25% oceny końcowej

Poziom podstawowy i rozszerzony

Sekcja A – pytania po angielsku, do odpowiedzi po angielsku lub niewerbalnie

Sekcja B – pytania po polsku, do odpowiedzi po polsku lub niewerbalnie

Sekcja C – tłumaczenie z polskiego na angielski (minimum 35 słów dla poziomu podstawowego i 50 słów dla poziomu rozszerzonego)

8.EGZAMIN Z PISANIA (PAPER 4: WRITING)

arkusz sprawdza umiejętność pisania w języku polskim. W przypadku tego egzaminu arkusz przewidziany dla poziomu podstawowego różni się nieco od arkusza na poziomie rozszerzonym.

Czas trwania: 1h

*Ich bin mir
sehr bewusst, dass ich
nicht die besten
Bedingungen auf
meiner Seite habe.
Ich bin mir
sehr bewusst, dass ich
nicht die besten
Bedingungen auf
meiner Seite habe.*

Poziom podstawowy

Arkusz na poziomie podstawowym składa się z czterech zadań:

- pierwsze polega na opisaniu w czterech zdaniach przedstawionego obrazka/zdjęcia

- drugie zadanie wymaga napisania krótkiej formy wypowiedzi (blog, list itd.) na około 40 wyrazów na podany temat. Zdający powinni odnieść się w swojej wypowiedzi do czterech podpunktów podanych w poleceniu

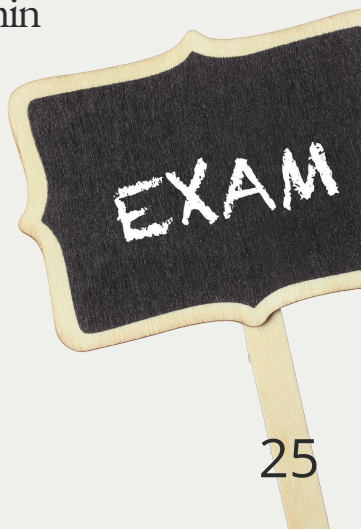
- trzecie zadanie polega na przetłumaczeniu pięciu zdań (minimum 35 wyrazów) z języka angielskiego na język polski - czwarte zadanie polega na pisaniu sterowanym (podobnie do zadania nr 2) dłuższej wypowiedzi pisemnej na około 90 wyrazów.

Poziom rozszerzony

Składa się z trzech zadań:

- pierwsze pisanie sterowane zdający wybierają jeden temat spośród dwóch opcji
- drugie zadaniem jest napisanie dłuższego wypracowania na jeden z dwóch tematów dotyczących jednego z podtematów kręgów tematycznych
- trzecie zadanie dotyczy przetłumaczenia tekstu na minimum 50 wyrazów z języka angielskiego na język polski

Czas trwania: 1h 15 min

OCENIANIE:

50 punktów na Poziomie Podstawowym i
60 punktów na Poziomie Wyższym
25% oceny końcowej GCSE

Poziom Podstawowy

Pytanie 1 – wiadomość (uczeń tworzy cztery zdania w odpowiedzi na zdjęcie) – 8 punktów

Pytanie 2 – krótki tekst (uczeń pisze ciągły tekst w odpowiedzi na cztery krótkie punkty, około 40 słów w sumie) – 16 punktów

Pytanie 3 – tłumaczenie z angielskiego na polski (minimum 35 słów) – 10 punktów

Pytanie 4 – zadanie pisemne o strukturze (uczeń odpowiada na cztery obowiązkowe szczegółowe punkty, tworząc około 90 słów w sumie) – do wyboru są dwa pytania – 16 punktów

Poziom Rozszerzony

Pytanie 1 – zadanie pisemne o strukturze (uczeń odpowiada na cztery obowiązkowe szczegółowe punkty, tworząc około 90 słów w sumie) – do wyboru są dwa pytania – 16 punktów

Pytanie 2 – zadanie pisemne otwarte (uczeń odpowiada na dwa obowiązkowe szczegółowe punkty, tworząc około 150 słów w sumie) – do wyboru są dwa pytania – 32 punkty

Pytanie 3 – tłumaczenie z angielskiego na polski (minimum 50 słów) – 12 punktów

9.CZEGO OCZEKUJA EGZAMINATORZY?

Egzamin GCSE z języka polskiego wymaga od uczniów szerokiego zakresu umiejętności językowych, które są kluczowe w codziennej komunikacji oraz w dalszej edukacji. Po pierwsze, uczniowie muszą wykazać się znajomością poprawnej gramatyki i ortografii, co jest fundamentem efektywnego posługiwania się językiem. Poprawna pisownia i gramatyka są niezbędne nie tylko do osiągania wysokich wyników w egzaminach, ale również w życiu zawodowym i prywatnym.

Kolejnym istotnym elementem jest umiejętność pisania różnych form wypowiedzi, takich jak eseje, listy formalne, opowiadania czy raporty. Uczniowie muszą potrafić dostosować styl i formę do wymogów konkretnego zadania, co wymaga zarówno kreatywności, jak i technicznej precyzji.

Zdolność rozumienia tekstu i jego analizy jest również kluczowa. Uczniowie powinni umieć czytać ze zrozumieniem, wyciągać wnioski oraz analizować treść, co jest nieodzowne w różnych dziedzinach wiedzy i nauki. Rozwijanie tej umiejętności pozwala na lepsze zrozumienie świata oraz krytyczne podejście do różnych źródeł informacji.

Swoboda komunikacyjna w mowie i piśmie to kolejny ważny aspekt, który jest oceniany podczas egzaminu. Obejmuje to umiejętność płynnego wyrażania myśli oraz skutecznego przekazywania informacji. Uczniowie muszą być w stanie prowadzić rozmowy na różne tematy, co wymaga nie tylko znajomości języka, ale również odpowiedniej pewności siebie i umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych.

Na koniec, precyzyjne wyrażanie opinii i argumentowanie to umiejętności, które pomagają w formułowaniu jasnych i logicznych wypowiedzi. Uczniowie powinni być w stanie przedstawić swoje zdanie, popierając je odpowiednimi argumentami i przykładami, co jest niezwykle ważne w kontekście edukacyjnym i poza nim.

10. TYPOWE WYMAGANIA I KRYTERIA OCENY

Egzaminatorzy oceniają Twoje odpowiedzi według jasno określonych kryteriów:

W słuchaniu i czytaniu:

- Umiejętność zrozumienia głównego przesłania i szczegółów
- Wnioskowanie na podstawie tekstu
- Umiejętność wyłapywania intencji autora

W pisaniu:

- Poprawność gramatyczna i ortograficzna
- Bogactwo językowe (różnorodne słownictwo i konstrukcje gramatyczne)
- Organizacja tekstu (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- Umiejętność pisania różnych typów tekstów (list, opowiadanie, rozprawka)

W mówieniu:

- Płynność wypowiedzi
- Logiczny układ myśli
- Poprawność językowa i wymowa

11. JAK SIĘ SKUTECZNIE PRZYGOTOWAĆ

Skuteczne przygotowanie do egzaminu GCSE z polskiego wymaga systematyczności. Oto sprawdzony plan:

Stwórz harmonogram nauki

Podziel materiał na tygodnie i ustal, co będziesz robić każdego dnia: czytanie, słuchanie, pisanie, mówienie.

Czytaj codziennie po polsku

Artykuły, blogi, opowiadania — oswajaj się z różnymi stylami i tematami.

Słuchaj nagrań po polsku

Podcasty, audiobooki, wiadomości — rozwijaj rozumienie języka mówionego.

Pisz krótkie teksty

Ćwicz różne formy wypowiedzi — listy, e-maile,
opowiadania, rozprawki.

Ćwicz mówienie

Rozmawiaj z rodziną, znajomymi lub nagrywaj się na
dyktafon. Analizuj swoją wymowę.

Pracuj z przykładowymi arkuszami egzaminacyjnymi

Rozwiązuj prawdziwe zadania egzaminacyjne (past
papers). To najlepszy sposób na poznanie formatu
egzaminu.

Wskazówka:

Nie ucz się wszystkiego na pamięć! Ucz się rozumieć —
wtedy lepiej poradysz sobie z zadaniami otwartymi i
niespodziewanymi tematami.

jezykpolskiwuk

martakocwin@gmail.com

język

P O L S K I

W U K

MARTA KOĆWIN-MURZYN

